

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYININ ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 4 may 2016-ci il № 33 (2048) Qiyməti 25 qəpik

Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev Tərtər rayonundakı “N” hərbi hissəsində olub

Mayın 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Ermənistən silahlı qüvvələri ilə temas xəttində yerləşən Tərtər, Ağdam və Bərdə rayonlarında olublar.

Dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyev əvvəlcə Tərtər rayonundakı “N” hərbi hissəsinə gəldi.

Müdafıə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Ali Baş Komandan İlham Əliyevə rəport verdi.

Prezident İlham Əliyev hərbi hissənin qərargahı ilə tanış oldu.

Müdafıə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov temas xəttindəki son vəziyyət barenda Ali Baş Komandan İlham Əliyevə məlumat verib.

Dövlətimizin başçısı hərbi hissənin yeməkhanası ilə də tanış oldu. Yeməkhanə ən müasir avadanlıqlarla təchiz edilib. Burada herçilərin dolğun qidalanmaları üçün hər cür şərait yaradılıb.

Hərbi hissənin kazarması da müasir standartlara cavab verir. Kazarmada əsgərlərin hərbi bilik və bacarıqlarını daha da artırmaları üçün müvafiq şərait formalasdırılıb. Yataq otaqları da hərəkətli təchizatı ilə diqqəti çəkir.

Hərbi hissə ilə tanışlıqdan sonra Ali Baş Komandan şəxsi heyətlə görüşdü.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Ordun quruculuğu siyasetimizin prioritetidir. Bu, təbiidir. Çünkü biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Müharibə hələ bitməyib. 1994-cü ildə atəşkəs rejimi yaradılıbdır. Ancaq buna baxmayaraq, Ermənistən atəşkəs rejimini daim kobudcasına pozur. Xüsusişə görəndə ki, onlara qarşı münaqişə ilə bağlı beynəlxalq təzyiq artır, onlar atəşkəsi daha çox pozurlar və müxtəlif silahlı təxribatlara əl atırlar.

Beynəlxalq ictimaiyyət münaqişə ilə bağlı artıq tam məlumatlıdır. Biz bu illər ərzində bütün dünyaya sübut edə bilməmişik ki, zərərçəkən təref bizik. Ermənistən işgalçi dövlətdir, Azərbaycan xalqına qarşı soy-

şırımı tərədib, torpaqlarımızı işgal edib və bu işgali davam etdirir. Bu məsələ ilə məşğul olan Minsk Qrupunun həmsədrleri də son vaxtlar dəfələrlə bəyan etmişlər ki, status-quo qəbul edilməzdirdir və dəyişməlidir.

Bu, nə deməkdir? O deməkdir ki, işgala son qoyulmalıdır. Bu, birbaşa Ermənistənə ünvanlanan sınaqlıdır. Buna görə və eyni zamanda, görəndə ki, Azərbaycan dünya miqyasında daha da çox dəstək qazanır, onlar danışıqları pozmaq və işgalçi siyaseti davam etdirmək üçün vaxtaşırı silahlı təxribatlara əl atırlar. Biz bunu yalnız keçmişdə görmüşük. Xüsusilə 2014-cü ildə yay aylarında bizim mövqelərimizə hücum keçmişlər. O vaxt da bizim ordumuz layiqli cavab verdi. Həmin ilin noyabrında danış-

şılarda müəyyən ümidiyən yaranandan sonra Ağdam rayonunda, onların özlərinin verdiyi məlumatə görə, 47 min nəfərlik şəxsi həyətə genişmiqyaslı təlimlər keçirmişlər. Bu, sırf təxribat xarakterli bir addım idi. Azərbaycan tərəfi bir neçə gün özünü çox təmkinlə apardı. Ancaq ondan sonra Ermənistən iki hərbi helikopteri bizim mövqelərimizə hücum çekdi. Azərbaycan Ordusu da onların birini məhv etdi. Bundan istifadə edən Ermənistən bizi günahlandırdı və danışıqlar prosesində yenə de dərđunluq yarandı. Bu hadisəni bəhanə götürərək bizi ittihəm etməyə başladılar ki, Azərbaycan atəşkəsi pozur. Məqsəd də aydın idi ki, yenə de danışıqlar aparılması, işgalçi siyaset yenə de davam etdirilsin.

Bu ilin əvvəlindən danışıqlar

prosesində müəyyən irəliliyiş müşahidə olunur. Bizzət olan məlumatə görə, Ermənistənə həmsədr əlkələr tərəfinində ciddi tezyiqlər göstərilir. Dündür, onlar bunu açıq şəkildə bəyan etmirlər. Onlar həmişə çalışırlar ki, balans saxlaşınlar. Amma həqiqət ondan ibarətdir ki, bu gün münaqişənin sülh yolu ilə həllini əngəlləyən tərəf Ermənistəndir. Bunu görəkən, əlbətə ki, onlar növbəti təxribatlara əl atmağa qərar verdi. Bu da aprelin əvvəlində baş verdi. Yenə de onlar silahlı təxribat törətmış, bizim mövqelərimizə hücum keçmişlər. Azərbaycan Ordusu böyük məharetə və peşəkarlıqla əks-hücum əməliyyatı keçirdi, düşməni yerinə oturtdu və temas xəttində bizim mövqelərimiz daha da möhkəmləndi.

Ermənistən tərəfinin xahişi

ile aprelin 5-də biz razılıq verdik ki, atəşkəs bərpa edilsin. Biz müharibə istəmirik. Biz istəyirik ki, məsələ sülh yolu ilə həll olunsun. Ancaq həll olunsun. Sadəcə olaraq görüntü namine danışıqların aparılmışın heç bir mənası yoxdur. Beləliklə, aprelin 5-də razılığa gəlindi ki, atəşkəs rejimi bərpa edilməlidir. Biz buna əməl etdik, bu gün də əməl edirik. Ancaq əfsuslar olsun, Ermənistən yenə də özünü qeyri-səmimi aparır və aprelin 5-dən bu günü qədər elə gün olmur ki, atəşkəsi pozmasın. İlk günlərdə çalışırdı ki, bizim mövqelərimizə hücum çəksin, bizi əldə etdiyimiz o mövqelərdən çıxarsın. Görəndə ki, bu alınmır, Azərbaycan əsgəri, zabiti öz doğma torpağında möhkəm dayanır, mülki əhaliyə qarşı silahlı təxribatlara başlıdlar. Buzm kəndlərimiz ateşə tutulub. Mülki şəxslər halak olub, yaranıb. Bizim 500-dən çox evimizə ziyan dəyiib, 100-dən çox ev tamamilə dağdırıldı, yaxud da ki, yandırıldı. Bax budur, erməni faşizminin eybəcər sifeti. Onlar birinci Qarabağ müharibəsində də belə hərəkətlər edirdilər, Azərbaycan xalqına qarşı Xocalı soyqırımı törədilmişdir. Bu gün də döyüş meydandasında görəndə ki, gücü çatmir, dinc əhalini hədəfə götürür.

Azərbaycan dövləti, Azərbaycan Ordusu heç vaxt mülki əhali ilə müharibə aparmayıb və aparmır. Biz sadəcə olaraq, düşmənin atəş mövqelərini bize açılan atəş zamanı böyük ustalıqla məhv edirik. Ancaq eyni zamanda, Azərbaycan Ordusu öz vətəndaşlarını qorunmalıdır, qoruyur və qoruyaçaq. Münaqişənin həlli Ermənistən dövlətinə də imkan verəcək ki, onlar da müstəqil dövlət qura bilsin. Mən yenə də ümidi edirəm ki, onların işgalçi siyaseti sona çatacaq. Çünkü bunun başqa yolu yoxdur. Azərbaycan xalqı heç vaxt bu vəziyyətlə barışmayaçaq və son hadisələr bunu bir daha göstərdi. Bize qarşı edilən silahlı təxribat cavabsız qalmadı. Bunu hamı bilir. Ermənistən rəhbərliyi nə qədər tez anlasa ki, onlar ancaq Azərbaycan ilə sülh şəraitində inkişaf edə bilərlər, münaqişəyə bir o qədər tez son qoyular.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev Tərtər rayonundakı “N” hərbi hissəsində olub

(Əvvəl 1-ci səhifədə)

Münaqışının həlli isə beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında olmalıdır. Bütün beynəlxalq təşkilatlar - BMT, ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropanın Şurası, Qoşulmama Hərəkatı və digər təşkilatlar Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə edir. Heç bir beynəlxalq təşkilat Ermenistanın işgalçi siyasetini dəstəkləmir. Dünyada heç bir ölkə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü şübhə altına alır. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. İşgal edilmiş Dağlıq Qarabağ və digər torpaqlar bizim tarixi torpaqlarıdır. Azərbaycan vətəndaşları o torpaqlarda yaşamalıdır və yaşayacaqlar.

Bir daha demək istəyirəm, biz çalışacaq ki, Ermənist-

texnika alınır və bu gün Azərbaycan Ordusu maddi təchizat baxımından güclü ordular sırasındadır. Orduda nizam-intizam yüksək səviyyədədir. Döyük qabiliyyəti ən yüksək

liyik və edəcəyik.

Men həmişə orduda xidmət edənlərə böyük hörmətlə ya-naşmışam. Ordu quruculuğu üçün nə lazımdırsa, o da olacaq. Onu da edirik. Ən böyük xərclər hərbi xərclərdir. Artıq neçə ildir ki, bu, belədir. Bəzən müxtəlif ölkələrdən olan ermənipərəst siyasetçilər məni günahlandırırdılar ki, nə üçün Azərbaycanda hərbi bündəcə getdikcə artır? Ona görə ki, biz işgala məruz qalmışq. Əgər bu işgal olmasayıdı, əlbəttə ki, buna ehtiyac olmazdı. Ancaq həyat göstərdi ki, biz nə qədər haqlıq. Əgər bizdə güclü hərbi imkanlar olmasayıdı, bu gün temas xəttində vəziyyət fəqli ola bilərdi. Döyük qabiliyyətinin artırılması, maddi-texniki təchizat, silah, texnikanın alınması, vətənpərvərlik ruhu, hərbçilərimizin peşəkarlığı, məhərəti, aprel döyüslərində göstərdikləri şəcaət və qəhrəmanlıq bizim böyük sərvətimizdir.

Siz bu gün burada düşmənle üz-üzə xidmət edirsiniz. Torpaqlarımızı, vətəndaşlarımızı müdafiə edirsiniz. Bu, böyük, şərəfli missiyadır. Sizi bütün uğurlar münasibətli ürəkdən təbrik edirəm. Yeni uğurlar arzulayıram. Bundan sonra da Vətənə həmişə bağlı olun, Vətəni sevin, torpağımızı qoruyun, vətəndaşları müdafiə edin. Eşq olsun, Azərbaycan Ordusuna!

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov dedi:

Sizi əmin edirəm ki, Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyəti bütün emrlərinizi qısa müddətdə yerinə yetirməyə hazırlıdır və qadirdir. Saq olun.

Prezident İlham Əliyev:

- Saq olun. Təmas xəttində erməni silahlı təxribatından sonra yeni vəziyyət yaramışdır. Bu gün mənə məruzə edildi. Bu vəziyyət əvvəlki vəziyyətdən fərqlidir. Bir daha onu göstərir ki, biz təmas xəttində üstünlüyü tam əlde etmişik. Əlbəttə, biz bundan sonra çalışacaq ki, təmas xəttində mövqelərimizi daha da möhkəmləndirək. Buna nail olmaq üçün bütün lazımi tədbirlər görürlür. Hesab edirəm, qarşı tərəf də artıq anlayıb ki, silahlı yolla hansısa maraqları təmin etmək üçün heç bir əsas yoxdur. Bütün səylər əbəsdir. Sadəcə, bölgədə sülhün bərqərar olması üçün işgala son qoyulmalıdır. Əminəm ki, belə də olacaq.

nı danışıqlar vasitəsilə düzgün yola gətirək. Diplomatik, siyasi, iqtisadi təzyiqlərimizi artıracaq, təmas xəttində mövqelərimizi gücləndirəcəyik. Əgər bize qarşı növbəti erməni silahlı təxribatı törədilərsə, yene də lazımlı, tutarlı cavab veriləcək və nəticədə də eyni olacaq. Çünkü bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Ordumuzun maddi-texniki bazası böyük dərəcədə möhkəmlənmişdir, artmışdır. Ən müasir silah,

səviyyədədir. Aprel döyüsləri bunu göstərdi. Ruh yüksəkliyi var. Ordumuzun, əsgərlərimizin, zabitlərimizin mənəvi-psixoloji durumu çox müsbətdir. Nəinki orduda, bütün cəmiyyətdə vətənpərvərlik hissi çox yüksəkdir. Bütün cəmiyyət və hid amal uğrunda birləşib. Bütün üçün Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışından vacib məsələ yoxdur. Bu, ən birinci məsələdir. Biz bu məsələni həll etmə-

Kənd təsərrüfatı naziri general-polkovnik Həsənov dedi:

- Möhtərem Prezident, cənab Ali Baş Komandan.

Bütün şəxsi heyət adından Sizə dərin minnədarlığınızı bildiririk. Silahlı Qüvvələrə yüksək qayğı göstərisiniz.

Cənab Ali Baş Komandan, Sizin diqqət və qayığınız nəticəsində bu gün Silahlı Qüvvə-

* * *

Sonra Ali Baş Komandan təmas xəttində Ermənistan ordusunun törətdiyi təxribatların qarşısını alarkən şəcaət göstərmış döyüşçülərə hədiyyələr təqdim etdi.

AZERTAC

Ermənilərin artilleriya atəşləri nəticəsində Tərtərdə dağınık evlərlə tanışlıq

Mayın 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva aprelin 27-dən 28-nə keçən gecə işgalçi Ermənistan ordusu tərəfindən iricəpli silahlar və artilleriya qurğularından açılmış atəş nəticəsində Tərtər şəhərinin Fikrət Əmirov küçəsində dağınık evlərə baxıldı.

Tərtər sakini Mübariz Həsənovun evi də düşmən tərəfindən yarasız vəziyyətə salınıb. Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, ermənilərin tərəfdən vəhşiliklər nəticəsində

Tərtərin yaşayış məntəqələrində 256 ev, 4 məktəb, 2 həkim məntəqəsinə, 1 uşaq

bağçasına ziyan dəyiş, 32 ev tamamilə dağıdılıb.

Ev sahibi Mübariz Həsə-

Həsənov: Aprelin 27-dən 28-nə keçən gecə saat 2 radələrində birinci mərmi 6 nömrəli məktəbin həyətinə düşdü. Həmin vaxt mən evdə idim. Mən barının arxasına keçdim ki, qələp dəyməsin. Sonra gördüm qumbara düşdü. Mən yola çıxdım, ondan sonra da ikinci mərmi bizim eve düşdü.

Prezident İlham Əliyev: Bütün lazımi tədbirlər görülür, hamısı gərək aktlaşdırılsın, sənədləşdirilsin, evin şəkli, videoosu çəkilsin, dəymiş ziyan müəyyənəşdirilsin. Sonra biz onları məhəkəməyə verəcəyik. Azərbaycan dövləti kömək edəcək, vəsait ayıracğıq. Bütün bu evlər bərpa olunmalıdır.

Xasay İbrahimova məxsus ev də erməni silahlı birleşmələrinin iricəpli silahlardan,

"Qrad" qurğusu, top və tanklardan istifadə etməklə açıqlıları atəşlər nəticəsində dağıdılib.

Prezident İlham Əliyev: Bütün evlər bərpa olunacaq. İndi icra hakimiyyətinin nəyə gücü catırsa etsin, catmışsa onda hökumətdən vəsait ayrılaç. Aktlaşmadan sonra biz dərhal işe başlamalıyıq.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov: Cənab Prezident, şəhərdəki çoxmənzilli binaların həmisi zirzəmilleri təmizlənib, su, işıq, telefon xətləri çəkilib. Vətəndaşlar istifadə edirlər.

Evin sahibi: Ermənilər elə biliirlər ki, bizim iradəmizi qıracaqlar. Bir qarış da torpaq verməyəcəyik. Güclü orduımız, igaq oğlanlarımız var.

(Ardı 3-cü səhifədə)

Ermənilərin artilleriya atəşləri nəticəsində Tərtərdə dağılmış evlərlə tanışlıq

(Əvvəli 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: Bəli. Keçən ayın əvvəlində ordumuz gücünü göstərdi.

Evin sahibi: Siz sağ olun. Ev düzələcək. Əsas odur ki, insanlara heç nə olmasın.

Rasim Bayramova məxsus ev də ermənilərin cəbhəboyu bütün istiqamətlərden iricəli silahlardan Azərbaycanın yaşayış mənteqələrini şiddetli atəşə məruz qoyması nəticəsində bərəbad vəziyyətə düşüb.

* * *

Sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva cəbhə xəttinin 200 metrliyində yerləşən Tərtər rayonunun

Qapanlı kəndinə gəldilər. Məlumat verildi ki, düşmənin açıldığı atəş nəticəsində bu kənddə 55 ev ziyan dəyişib. Onlardan 14-ü tamamilə dağıdlıb.

Dövlətimizin başçısı və xanımı artilleriya zərbəsi nəticəsində evi dağılmış kənd sakini Abbas Abbasovun həyətində

teriləcək. Dəymış bütün ziyan aradan qaldırılacaq. Narahat olmayın, burada möhkəm yasın, yaradın, qurun. Bura Vətənimizdir, Azərbaycan torpağıdır.

Sonda xatirə şəkli çekdirildi.

* * *

Daha sonra Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Tərtər sakinləri ilə görüşdürlər.

Sakinlər: Cənab Prezident, xoş gəlmisiniz. Tərtərə Sizi qarşılamış bizim üçün çox xoşdur. Allah Sizdən razi olsun. Allah Sizi qorusun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Gəlmisəm sizini görmə, bu ağır günlərdə sizinlə bərabər olum, öz hörmətimi, məhəbbətimi ifadə edim. Siz burada düşmənlə üz-üzə yaşıyırsınız, təmas xəttinə 200 metr məsafə var. Siz öz torpağınızda, Azərbaycan torpağında yaşayırsınız, özü də möhkəm yaşayırsınız.

Sakin: Sizə arxalanıb yaşayıraq, canab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Biz sizinlə fəxr edirik.

Sakinlər: Cəox sağ olun. Biz de Sizinlə fəxr edirik. Allah Sizi, övladlarınızı qorusun! Biz Sizi dəstəkləyirik, Sizin arxanızdayıq. Sizə, ordumuza, ulu öndərimizin qoyub getdiyi müstəqil Azərbaycana, dövlətimizə, dövlətçiliyimizə güvəniyik.

Prezident İlham Əliyev: Siz kimi insanlar xalqımızın qurur mənbəyidir. Bax, siz bu-

görün, indi ermənilər nə edirlər, mülki əhaliyə atəş açırlar. Ordumuza gücü çatmır, sizi atəşə tuturlar.

Sakin: Heç bize de gücү çatmır.

Prezident İlham Əliyev: Əlbəttə, sizə də gücү çatmır.

Sakin: Biz qadınlar da döyüşə getmeye hazırlıq. Qorxmuruq, yaşayacaqıq, evimizdən də çıxmayaçaqıq. Təkcə bu torpaqlarda yox, Allah qoysa, o torpaqları alıb gedib orada da, Şuşada da yaşayacaqıq. Biz Sizə, Mehriban xanıma güvənirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Sonra xatirə şəkli çekdirildi.

AZERTAC

Prezident İlham Əliyev Bərdə Müalicə-Diagnostika Mərkəzində müalicə alan yaralılara baş çəkib

Mayın 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Bərdə şəhərindəki Müalicə-Diagnostika Mərkəzinə baş çəkdilər.

Bu tibb ocağı ölkəmizdə səhiyyə islahatları çərçivəsində yaradılan və ən müasir standartlara cavab verən ilk müalicə diaqnostika mərkəzlərindən biridir. Düşmənin dinc əhalini hədəfə almış nəticəsində Ağdamın Çəmənli və Qaradağlı kəndlərinin yarallanmış 3 sakini - Zahid Rəhimov, Elgiz Qarayev və Anar Abdullayev burada müalicə olunurlar. Dövlətimizin başçısı və xanımı onların vəziyyəti ilə maraqlandılar və tezliklə sağmalarını arzuladılar.

Prezident İlham Əliyev: Necəsin? Həkimlər size yaxşı baxırlar. Məne məlumat vermirlər ki, sizin vəziyyətiniz yaxşılaşıb. Yaxşı müalicə alırsınız. Əminəm ki, tezliklə buradan çıxıb evinizi qayıdacaqsınız. Mən gəlmisəm ki, sizi görürüm, öz sözümüz deyim. Siz erməni silahlı təxribatından əziyyət çəkmişiniz. Görürsünüz ki, onlar mülki əhaliyə qarşı müharibə aparırlar. Evlər dağılırlar, insanlar hələk olur, mülki şəxslər yaralanırlar. Bu, hərbi cinayətdir. Ermənilər döyüş mey-

danında məğlub olurlar, mülki əhaliyə atəş açırlar.

Yaralı: Cənab Prezident, diqqətinizə görə təşəkkür edirik.

Prezident İlham Əliyev: Tezliklə sağalacaqsan, hər şey yaxşı olacaq. Eşitmə qabiliyyətin bərpa olunacaq.

Yaralı: İnşallah.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Vidadi İsayev: Cənab Prezident, ali təhsilli həkim-stomatoloqdır.

Prezident İlham Əliyev: Hansı kənddənsən?

Yaralı: Ağdam rayonunun Çəmənli kəndindənəm.

Prezident İlham Əliyev: Bir qədər əvvəl oradan keçmişəm.

Həkim: Qapalı kəllə-beyin zədəsi diaqnozu qoyulub. İndi vəziyyəti orta ağırdır. Nisbəten yaxşılaşıb.

Yaralı: Cənab Prezident, Siz bizim arxa-dayağımızsınız. İnşallah, sağalıb kəndimizə qayıdırıq.

Prezident İlham Əliyev: İnşallah, tezliklə sağalıb nor-

isə orta ağır idi. Əməliyyat olundular, indi gündəlik müalicə alırlar.

Prezident İlham Əliyev: Gecə oldu, evdə oturmuşduñuz?

Yaralı: Həyətə çıxmışdıq. Güclü atəş açıdlar. Mərmə təxminən 20-30 metrlikdə yerə düşdü, qelpe dəydi. Cənab Prezident, Sizə uzun ömür, cansağlığı arzulayıraq. Allah Sizi qorusun. Gün o gün olsun ki, doğma torpaqlarımızda bayraqımız dalgalansın. Biz həkimlərimizə də uzun ömür, cansağlığı arzulayıraq. Allah onların da köməyi olsun.

Prezident İlham Əliyev: Həkimlər sizə yaxşı baxırlar. Gözəl şərait yaradılıb. Bərdə Müalicə-Diagnostika Mərkəzi 2008-ci ildə istifadəyə verilib. Ölkədə ilk tikilən diaqnostika mərkəzlərindən biridir. Burada şərait yaxşıdır. Həkimlər də sizə yaxşı baxırlar. Tezliklə sağalacaqsınız, evlərinizə qayıdaqsañız.

Yaralı: İnşallah. Sağ olun. Allah Sizi, bütün əsgərlərimizi qorusun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Allah şəfa versin.

Prezident İlham Əliyev Bərdə Müalicə-Diagnostika Mərkəzinin kollektivinə yaralılara yüksək səviyyədə xidmət göstərilməsi ilə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

AZERTAC

Ağdam rayonunun təmas xəttində yerləşən Mahrızlı kəndinin sakinləri ilə görüş

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva mayın 1-də cəbhə bölgəsinə səfər çərçivəsində Ağdam rayonunun təmas xəttində yerləşən Mahrızlı kəndinə gəldilər.

Dövlətimizin başçısı və xanımı Ermənistan ordusunun vəhşilikləri nəticəsində kənddə yanmış vəziyyətə tanış oldular, sakinlərlə görüşdülər.

Prezident İlham Əliyev dedi:

- Sizi ürəkdən salamlayıram. Size öz hörmətimi, məhəbbətimi ifadə edirəm. Siz burada düşmənlə üz-üzə olan kənddə yaşayırsınız, yaradırsınız, qurasunuz. Azərbaycan xalqı sizinle fəxr edir.

Mahrızlı sakini Allahverdi Məmmədov:

Cənab Prezident, Siz təyyarənin pilləkənindən düşəndə, fəxri qarovulun qarşısından keçəndə, ingilis dilində çıxış edəndə men fəxr edirəm.

Prezident İlham Əliyev:

Mən gəlmİŞəm ki, bu ağır günlərdə sizinlə bərabər olum, size öz dəstəyimi, hörmətimi, məhəbbətimi ifadə edim. Bilirsiz ki, aprel ayının əvvəlində Ermənistanın silahlı təxribatı nəticəsində bizim mövqelərimizə hücum çəkildi, biz şəhid verdik, o cümlədən məlki əhalisi arasında hələk olanlar olmuşdur. Ermənistan görəndə ki, təmas xəttində, döyüşdə məğlub olur, bax, bu çırkınlı əməllərə el atır. Yenə də məlki əhalini hədəfə götürür, necə ki 1990-ci illərin əvvəllərində. O vaxt da məlki əhalisi ilə müharibə aparırdı. Əliyalın əhalisi ilə müharibə aparmaq böyük herbi cinayətdir. Ancaq Azərbaycan Ordusu onlara layiqli cavab verdi, yerine oturdu. Təmas xəttində tam üstünlük əldə etmişik. Bu gün herbi hissədə olarken hərbçilər mənə

bir daha məruzə etdilər. Gedən döyüşlərlə, indiki vəziyyətə bağlı, əlbəttə ki, məlumatım var. Qəhrəman Azərbaycan Ordusu bir daha öz gücünü göstərdi. Mən dəfələrlə deməşəm, bu gün de demək istəyəm ki, Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır, Vətəni ləyaqətlə qoruyur, düşmənə layiqli cavab verir. Əger bir daha bize qarşı təxribat, o cümlədən silahlı təxribat törədilərsə, yenə də Azərbaycan Ordusu öz sözünü deyəcək.

Dağılmış bu evlər erməni faşizminin təzahüründür. Görün, bu evləri nə güne qoyublar. Orada yaşayanlar, onlar nece olacaqlar? Onlara, əlbəttə ki, Azərbaycan dövləti öz dəstəyini göstərəcəkdir. İndi komissiya işləyir, aktlaşma gedir. Bütün dəymış ziyan qeydə alınır ve Azərbaycan dövləti bu evlərin berpası, tamamilə dağılmış evlərin tikintisi üçün vəsait ayıracıq. Men onu təşkil edəcəyəm, siz narahat olmayıñ, bütün dəymış ziyan kompensasiya verilecek və dağılmış evlər bərpə olunacaq, yenidən tikiləcək.

Tətər və Ağdam rayonlarının-

da 500-dən çox evə ziyan dəyiñ, 100-dən çox ev tamamilə dağıldılib. Budur, erməni faşizminin eybəcər sifəti. Azərbaycan Ordusu heç vaxt məlki əhaliyə qarşı müharibə aparmamışdır, aparmır və aparmayacaqdır. Ancaq Ermənistan, görün hansı çırkınlı işlərlə məşğuldur.

Bu yaxınlarda buraya bir qrup xarici jurnalist ezam olunmuşdur. Onlar bütün bu dağınıkları gördülər, çəkdilər, lente aldılar. Bu, sənəddir və bu sənəd əsasında bizi hüquqi müstəvidə öz addimlərimizi atacaqıq. Azərbaycan Ordusu Azərbaycanı, Azərbaycan vətəndaşlarını qoruyur. Siz, düşmənə üz-üzə yerləşən kəndlərde yaşayan insanların böyük cəsarət nümayiş etdirirsiniz. Sizin yaşamağınız, fealiyyətiniz, öz torpaginiza bağlılığınız hər bir vətəndaş üçün bir nümunə olmalıdır. Düşməndən qorxmadan burada öz torpağınızda yaşayın. Biz öz torpağında yaşayırıq. Bizim başqa ölkələrin torpağında gözümüz yoxdur, heç vaxt torpaq iddiəsində olmamışq. Ancaq imkan vere bilərik ki, bizim torpaqlarımız işgal altında qalsın.

Əminəm ki, işğala son qoyu-

laçaq, Ağdam rayonu da, digər rayonlar da tamamilə azad olunacaq. Çünkü bu gün Azərbaycan həm siyasi, həm iqtisadi, həm də hərbi sahələrdə tam üstünlük eldə edib. Aprelin əvvəlində Ermənistan tərəfindən bizi qarşı törədilən silahlı təxribatın qarşısını alan Azərbaycan Ordusu bir daha gücünü göstərdi. Düşmən layiqli cavabını aldı və əminəm ki, bundan sonra özü üçün lazımi nəticələr çıxaracaq.

Biz indi güclü mövqedəyik. Bizim isimiz haqqı isidir. Beynəlxalq hüququn bütün norma və prinsipləri bizim mövqeyimizi dəstəkləyir. Artıq bütün dünya bilir ki, bizim torpaqlarımız işgal altındadır. Əger müstəqilliyiimiz ilk illərində erməni lobisi və satılmış ermənipərest dünya siyasetçiləri tərəfindən münaqışa ilə bağlı təhrif olunmuş fikir var idisə, bu, artıq yoxdur. Artıq hamı bilir, sənədlər var, sübutlar var. Biz siyasi və diplomatik sahələrdə böyük iş aparmışq, beynəlxalq teşkilatları, dünya ictimaiyyətini məlumatlandırmışq. İndi hamı bilir ki, Azərbaycan torpaqları işgal edilib. Artıq bu məsələ ilə məşğul olan vasi-

təcili də deyirlər ki, bu vəziyyət dözləməzdır. Biz bunu iyirmi ildən çoxdur ki, deyirik. Vəziyyət deyişib. Təmas xətti artıq əvvələ təmas xətti deyil. Bunu hamı bilir.

Ərazi bütövlüyü hər bir ölkə üçün əsas prinsipdir. Bizim erazi bütövlüğümüz toxunulmazdır, bərpa olunmalıdır, bərpa ediləcəkdir. Yaxşı olardı ki, bu, danışçılar yolu ilə olsun. Biz buna çalışırıq. Hesab edirəm ki, danışçılar masasında bizim mövqeyimiz indi daha da möhkəmdir. Bu gözəl vəziyyəti yaradan şanlı ordumuza eşq olsun! Ordumuzun sizin kimi esgərləri var, öz yerindən tərəpmirlər. Baxmayaraq ki, başının üstündə mərmilər uçur, evlər dağılırlar, insanlar helak olur, yaralanır, siz burada durmusunuz, möhkəm də duracaqsınız.

Kənd sakini Südeyif Məhərrəmov göstərdiyi diqqət və qayğıya görə dövlətimizin başçısına sakinlərin minnətdarlığını çatdıraraq dedi: Möhtərem cənab Prezident, Ali Baş Komandan. Ağdam əhalisi adından, təmas xəttində yaşayan bütün insanlar adından bizimlə görüşə gəldiiniz üçün Sizə dərin teşəkkürümüzü bildiririk.

Aprel ayının əvvəllərində erməni militaristlərinin, mənfur ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi təxribatın qarşısını Azərbaycan Ordusu layiqinə alırdı. Biz bunu dəstəkləyirik, bu yerde bərk dayanmışıq. Bize arxayın ola bilərsiniz, möhtərem cənab Prezident, Ali Baş Komandan. Sizin bütün xarici və daxili siyasetinizi bəyənirik, öz yermizdəyik, heç bir yerə de getməyəcəyik. Biz Sizinle, ordumuzla fəxr edirik.

Sakin Sevil Qarayeva: Həməni Prezident, arzu edirəm Ağdam alınsın, Siz gələsiniz və Sizin gəlininə coxlu qurbanlar kəsek. Başınız Murov dağı kimi caa olsun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

AZERTAC

Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası ilə ADA Universiteti və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası arasında saziş imzalanıb

Aprelin 29-da Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyası ilə ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev imzalayıblar.

Akademiyasının reisi general-leytenant Heydər Piriyev və ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev imzalayıblar.

Sazişdə tərəflər arasında elmi tədqiqatlar və tədris sahələrində əməkdaşlığın aparılması, o cümlədən birgə layihə və

programların həyata keçirilməsi, kadrların elmi-pedaqoji səviyyəsinin yüksəldilməsi, hər iki təhsil müəssisəsinin maddi-texniki bazarasından qarşılıqlı istifadə edilməsi, eləcə də təhlükəsizlik mühitində mövcud təhdid və təhlükələrin qiymətləndirilməsi və onların def edilməsi üzrə müştərək fealiyyət göstərilməsi nəzərdə tutulur.

* * *

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyası ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası arasında elmi-texniki və təhsil sahələrində əməkdaşlığı dair memorandum imzalanıb.

Memorandumu Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Akademiyasının reisi general-leytenant Heydər Piriyev və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti akademik Akif Əlizadə imzalayıblar.

Tərəflər ölkə Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə təsdiqlənmiş "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"na əsaslanaraq, hərbi elminin inkişaf etdirilməsi, müvafiq peşə və ixtisaslar üzrə optimal təhsil sisteminin mərhələli tənzimlənməsi üzrə hüquqi bazanın yaradılması barədə razılığa gələblər.

Memorandumda Azərbaycan Respublikasının müdafiə qüdrətinin artırılması və onun müsəris təhdid və təhlükələrə cavab verə biləcək hərbi potensiala malik

olması istiqamətində birgə elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, hərbi təhsil sisteminde qabaqcıl elmi nailiyyətlərin tətbiq edilməsi, birgə beynəlxalq və regional elmi konfransların keçirilməsi, eləcə də müdafiə texnologiyaları sahəsində müştərək fealiyyət göstərilməsi nəzərdə tutulur.

İmzalanma mərasimindən sonra qonaqlara Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında elde edilmiş ən son elmi nailiyyətlər barədə etraflı məlumat verilib.

Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti

Müdafiə nazirinin tapşırıqları hərbi həkimlərə çatdırılıb

Azərbaycan Tibb Universitetinin hərbi tibb fakülüsündə Müdafiə Nazirliyinin Tibb Baş İdarəsinin zabitləri, Silahlı Qüvvələrin baş tibb mütxəssisləri və tibb müəssisələrinin rəhbərləri ilə görüş keçirilib.

Müharibə şəraitində yaşadığımız zamanda hərbi həkim kadrlarının hazırlanmasının vacibliyini vurğulayan Tibb Baş İdarəsinin rəisi general-major Natiq Əliyev qarşıda duran vəzifələrdən danışın ve şəxsi heyətin diqqətini Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırıqlarını çatdırıb.

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli də öz növbəsində fakültənin maddi-texniki bazasından və tədris otaqlarında yaradılan şəraitdən razılığını bildirib. Müəllim və kursant heyəti ilə görüşdən məmənluğunu ifadə edən rektor pedaqoqji kollektivin bundan sonra da həm xidmətdə, həm də kadrların hazırlanmasında böyük uğurlar qazanacağına ümidi var olduğunu bildirib.

Hərbi tibb fakültəsinin rəisi, tibb xidmeti polkovniki Fəxreddin Ağayev isə vurğulayıb ki, fakültənin müəllim və mütxəssisləri bundan sonra da üzərlərinə düşən vəzifələrin öhdəsinə layiqince gələrək hərbi səhiyyəmiz üçün yüksək səviyyəli kadrlar hazırlayacaqlar.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti,
fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR**

Azərbaycan və Sloveniya Silahlı Qüvvələri arasında "Mühazirəçi mübadiləsi" tədbiri keçirilir

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyi ilə Sloveniya Respublikası Müdafiə Nazirliyi arasında 2016-ci il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq planına uyğun olaraq Sloveniyada "Mühazirəçi mübadiləsi" tədbiri keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, tədbirin məqsədi ölkemizdən tanıtılması, regionda təhlükəsizlik vəziyyəti və həqiqətlərimiz barədə geniş auditoraya məlumatın çatdırılması, o cümlədən Silahlı Qüvvələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsidir.

Mayın 3-də Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsinin rəisi general-major Hüseyn Mahmudov Sloveniya Silahlı Qüvvələrinin Hərbi Məktəblər Mərkəzində "Cənubi Qafqazın təhlükəsizliyi üzrə təhdidlərə Azərbaycanın baxışı" mövzusunda mühazirə ilə çıxış edib, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışəsi və onun nəticələri barədə geniş məlumat verib.

Tədbirdə Sloveniya Hərbi Akademiyasının dinleyiciləri, Hərbi Elmi Mərkəzinin bir sıra mühazirəçiləri, hərbi təhsil müəssisələrinin rəhbər heyəti, o cümlədən Müdafiə Nazirliyi və Baş Qərargahın nümayəndələri iştirak ediblər.

"Müdafiə Təhsilinin Genişləndirilməsi Programı" çərçivəsində işçi görüşləri keçirilib

Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin müvafiq əmrinə əsasən, Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyasının nümayəndə heyəti Bolqarıstan və Çexiyada səfərdə olub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, səfər çərçivəsində nümayəndə heyətinin üzvləri Çexiyanın Brno şəhərindəki Müdafiə Universiteti və Bolqarıstanın Sofiya şəhərində yerləşen G.Rakovski adına Hərbi Akademiyada keçirilən işçi görüşlərində iştirak ediblər.

Tədbirlərdə NATO-nun "Müdafiə Təhsilinin Genişləndirilməsi Programı" (DEEP) çərçivəsində "Bolonya təhsil

sistemi və Fəlsəfə Doktoru programının tətbiq edilməsi təşəbbüsünə dəstək" mövzularında brifinqlər təqdim olunub. Görüşlər zamanı hərbi təhsil sisteminin inkişafı və elmi-

pedagoji kadr hazırlığı üzrə təcrübə mübadiləsinin aparılması, eləcə də hərbi təhsilin perspektivləri üzrə qarşılıqlı əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna daxil olan vəsait

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 17 avqust tarixli, 755 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna 1 may 2016-ci il tarixdək 73.095.369,76 AZN, 212.373,88 ABŞ dolları, 2993,69 avro və 5000,0 rubl vəsait daxil olub.

"Azərbaycan Ordusunun hazırlığı ən yüksək səviyyədədir"

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandan İlham Əliyevin cabheboyu zonanın ön xəttinə səfər edərək sakinlərlə, hərbi qulluqçularla görüşü bir daha sübut etdi ki, dövlətimizin başçısı həmişə olduğu kimi, ən çətin məqamda da ön xəttə xidmet edən əsgər və zabitlərin, temas xəttinə yaxın ərazilərdə yaşıyan əhalinin yanındadır.

Bu sözleri Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və xanımı Mehriban Əliyevanın mayın 1-de Ermənistən silahlı qüvvələri ilə temas xəttində yerləşən Tərtər, Bərdə və Ağdam rayonlarına səfəri zamanı yerli əhali və hərbi qulluqçularla görüşünün əhəmiyyəti barədə AZERTAC-a açıqlamasında sabiq hərbi birlik komandiri, ehtiyatda olan general-leytenant Yaşar Aydəmirov deyib.

General-leytenant Y.Aydəmirov bildirib ki, Ali Baş Komandanın səfər çərçivəsində ön xətdəki real vəziyyəti, qosunların döyüş hazırlığının səviyyəsini yoxladı, mühüm tapşırıqlarını verdi. Bu səfər Azərbaycan Prezidentinin bütün məsələləri daim şəxsi nəzarətində saxladığını, bilavasite yerlərə səfər edərək vəziyyəti ətraflı qiymətləndirdiyini və lazımi qərarlar qəbul edərək vacib tapşırıqlar verdiyi bir daha göstərdi. Həmçinin onu sübut etdi ki, Azərbaycan Ordusunun hazırlığı ən yüksək səviyyədədir və Silahlı Qüvvələrimiz torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda Ali Baş Komandanın döyüş əmrinə hər an hazırlıdır.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistən silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

3 may 2016-ci il.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, erməni silahlı bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iricəpli pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini ümumilikdə 116 dəfə pozub.

Ermənistən Respublikası İcevan rayonunun Paravakar, Berkaber kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelər dən Ağstafa rayonunun Köhnəqışlaq, Qazax rayonunun Qızılhacılı kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Berd rayonunun Mosesqex, Cinari kəndlərində yerləşən mövqelər dən Tovuz rayonunun Ağdam, Əlibəyli, Ağbulaq kəndlərində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun Çilebürt, Ağdam rayonunun Şıxlardan, Baş Qərvənd, Kəngərli, Novruzlu, Mərzili, Qaraqışlı, Yusifcanlı, Sarıcalı, Nəmirli, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Horadız, Qorqan, Aşağı Seyidəhməddi, Cəbrayıllı rayonunun Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Göygöl, Goranboy, Xocavənd, Füzuli və Cəbrayıllı rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də Silahlı Qüvvələrimiz mövqeləri atəşə tutulub.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri əməliyyat şəraitiə uyğun olaraq, düşmənin mövqeləri və səngərlərinə 118 dəfə atəş zərbəsi endirib.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən dərs

Suallar:

1. Heydər Əlirza oğlu Əliyevin həyat və fəaliyyəti.
2. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev.

Heydər Əlirza oğlu Əliyevin həyat və fəaliyyəti

Heydər Əlirza oğlu Əliyev 1923-cü il mayın 10-da Azərbaycanın Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur. O, 1939-cu ildə Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunu bitirdikdən sonra Azərbaycan Sənaye Institutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) memarlıq fakültəsində təhsil almışdır. Başlanğıc mühərribə ona təhsilini başa çatdırmağa imkan vermişdir.

1941-ci ildən Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR Xalq Daxili İşlər Komissarlığında ve Naxçıvan MSSR Xalq Komissarları Sovetində şöbə müdürü vəzifəsində işləmiş və 1944-cü ildə dövlət təhlükəsizliyi orqanlarında işə göndərilmişdir. Bu dövrən təhlükəsizlik orqanları sisteminde çalışan Heydər Əliyev 1957-ci ildə isə Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirmiş, 1965-ci ildən Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsi sədrinin müavini, 1967-ci ildən isə sədr vəzifəsində işləmiş, general-major rütbəsinə qədər yüksəlmüşdür. Həmin illərdə o, Leningradda (indiki Sankt-Peterburq) xüsusi təhsil almışdır.

Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il iyul plenumunda Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilərək respublikanın rəhbəri olmuşdur. Qısa müddətə iqtisadiyyat sahəsində nailiyyətlər eləde olundu, mədəniyyətin yüksəlişi və milli-mənəvi dəyərlərin dirçəlişti istiqamətində mühüm addımlar atıldı. O illərdə Heydər Əliyevin idarəetmə fəlsəfəsinin başlıca ideya istiqamətini milli özünüdərkin güclənməsinə imkan veren sürətli inkişaf strategiyası təşkil etmişdir.

Həmin illər həyatımızın bütün sahələrində baş vermiş köklü dəyişikliklər öz miqyasına görə Azərbaycanın quruculuq salnaməsində ən dolğun sehi-fələri təşkil edir. Respublikamızın nüfuzu sürətli artır, milli kadrların hazırlanması, seçilib yerləşdirilməsi insanların geleceyə olan inamını yükseldir. Azərbaycanlıq ideologiyasının inkişafını prioritet vəzifə ki-mi qarşıya qoyan ulu öndər Kommunist Partiyasının sərt rejimi dövründə Azərbaycan dilinə həqiqi dövlət dili statusu qazandırmağa nail olmuş, sőzün əsl mənasında, qəhrəmanlıq bərabər addim ataraq 1978-ci il Konstitusiyasında Azərbaycan dilini dövlət dili statusunda təsdiq etdi. Ölkəmizin müstəqiliyinin və dünyaya iqtisadiyyatına dərin integrasiyası proseslərinin hazırlıq məhkəmə təmeli məhz dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub.

1982-ci ilin dekabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun üzvü seçilən Heydər Əliyev SSRI Nazirlər Soveti sədrini-

Mövzu: Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əlirza oğlu Əliyev.

nin birinci müavini vəzifəsinə təyin edilərək SSRI-nin rəhbərlərindən biri olmuşdur. O, 20 il ərzində SSRI Ali Sovetinin deputati, beş il isə SSRI Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur.

Heydər Əliyev 1987-ci ilin oktyabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və şəx-sən baş katib Mixail Qorbaçovun siyasi xətinə etiraz elaməti olaraq, tutduqları vəzifelərden istefə vermişdir.

Heydər Əliyev 1990-ci ilin 20 yanvarında Sovet qoşunlarının Bakıda töretdiyi qanlı faciə ilə eləqədar Azərbaycanın Moskvadakı nümayəndəliyindən bəyanatla çıxış edərək, Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş cənayətin təşkilatçıları və icraçıları-nın cəzalandırılmasını tələb etmişdir. O, Dağlıq Qarabağda yaranmış keskin münaqişəli vəziyyətə bağlı SSRİ rəhbərliyinin ikiüzlü siyasetinə etiraz elaməti olaraq, 1991-ci ilin iyulunda Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının sıralarını tərk etmişdir.

1990-ci ilin iyulunda Azərbaycana qayıdan Heydər Əliyev ilk əvvəl Bakıda, sonra isə Naxçıvanda yaşamış, həmin illədə Azərbaycan Ali Sovetinə deputat seçilmişdir. O, 1991-1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədrini, Azərbaycan Respublikası Ali Soveti sədrinin müavini olmuşdur. Heydər Əliyev 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis qurultayında partiyanın sədrini seçilmişdir.

1993-cü il oktyabrın 3-de ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. O, 1998-ci il oktyabrın 11-də xalqın yüksək fəallığı şəraitində keçirilən seçkilərdə səslərin 76.1 faizini toplayaraq, yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir.

Heydər Əliyev bir sıra beynəlxalq mükafatlara, müxtəlif ölkələrin universitetlərinin fəxri doktoru adına və digər yüksək nüfuzlu fəxri adlara layiq görülmüşdür. O, beş dəfə Lenin ordeni, Qırmızı Ulduz ordeni və coxlu medallarla təltif edilmiş, iki dəfə Sosialist Əməyi Qəhrəmani adını almış, bir çox xarici dövlətlərin orden və medalları ilə təltif olunmuşdur.

Azərbaycanın son 30 ildən artıq bir dövrünü əhatə edən tarixi təleyi Heydər Əliyevin adı ilə qırılmaz tellərlə bağlıdır. O, rəhbərlik etdiyi bu dövr ərzində daim tərəqqisi üçün çalışdığı, zəngin mədəniyyəti, böyük tarixi keçmişli ilə həmisi qurur duyduğu və gələcək nəsilərinin təleyi üçün düşündüyü doğma yurdu Azərbaycanı bir dövlət kimi zamanın ağır və sərt sınaqlarından çıxarmışdır.

Azərbaycan xalqı milli dövlətçiliyinin dağılmaq təhlükəsi qarşısında qaldığı bir zamanda - 1993-cü ilin iyundan mövcud hakimiyətin deyişilməsini təkidə tələb etmiş və həmin vaxt-dan təleyini yene Heydər Əliyev etibar etmişdir. Xalqının belə dar bir gündə qaldığını görüb

onun təkidli dəvətini qəbul edən Heydər Əliyev Azərbaycanda yenidən böyük siyasete qaytmışdır. Xalq Heydər Əliyevin bu qaydışını ümidi və sevincə qarsılaşmış, həmin günü isə Milli Qurtuluş Günü kimi müstəqil Azərbaycanın tarixinə yazmışdır.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əlirza oğlu Əliyev iki dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. 2003-cü ildə dekabrın 12-də vəfat etmişdir.

Azərbaycan xalqı dövlət və milli bayramlarda, eləcə də ümummilli liderimizin ildönümü günlərində onun məzarını zi-yarət edərək ona öz ehtiramını bildirir.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev

Ümummilli liderin respublikamız rəhbərliyi dövrü Azərbaycan tarixinin ən yüksək inkişaf mərhələsi olmuşdur. Bu gün ölkəmizdə davam edən geniş qu-ruculuq, abadlıq və yenidənqurma işləri qüdretli şəxsiyyət Heydər Əliyev zəkasının bəhrəsidir. Müstəqil dövlətimizin tarixinə qurucu və xilaskar kimidə-xidmətləri olmuşdur.

SSRI-nin süqütündən sonra dövlət müstəqilliyi qazanmış Azərbaycanda anarxiya, xaos və özbaşınlıq baş alıb gedirdi. Dağlıq Qarabağda yaradılan münaqişə de Azərbaycan xalqının növbəti bir sınaqla üz-üzə qoymuşdu. Az keçmedi ki, bu problemlərin sırasına daha biri əlavə olundu: hakimiyət böhrəni. Müstəqillik yolunda ilk adımları atan gənc respublika-da, hakimiyətə yiyələnmək üçün ayrı-ayrı şəxslər və qruplar arasında qızışın mübarizə gedirdi. Mənqisiz, bir-birini tek-zib edən fərمانlar, özbaşınlıqlar hakimiyətdə olanların ölkəni idarə edə bilməyəcəyindən xəber verirdi. Vəziyyət getdikcə daha da kəskin xarakter alındı.

Ermənistanla sərhəd bölgələrdə vəziyyət getdikcə ağırlaşındı. Könüllü qruplaşmalar adlanan silahlı dəstələr mərkəzi hakimiyətə tabe olmur, özləri-ni sərbəst aparır, düşmənlə vr-uşmaq, torpaqlarımızı qoru-maq əvəzinə, şəxsi maraqlarının girovuna çevirilirdi. Yenice müstəqillik qazanmış Azərbaycan məhv olmaq həddinə çatmışdı.

Bələ çətin bir məqamda xalqın son ümidi və penah yeri dövlət idarəciliyindən böyük təc-rübəsi olan Heydər Əliyev idi. Ona görə de Vətənin bu ağır günündə xalq Heydər Əliyevi Naxçıvandan Bakıya dəvət etdi. Ülu öndər Heydər Əliyev xalqın və respublikanın o zamanki hakimiyət rəhbərliyinin təkidli xahişini qəbul edib, iyulun 9-da Bakıya gəldi. Bu geliş Azərbaycanda vətəndaş məhərəbinin, müstəqil dövlətimizin parçalanmasına qarşısını aldı.

dərəcə qiymətli qərarlar qəbul etmişdir. Dünya azərbaycanlılarının ölkəmizin milli mənafələri ətrafında bir araya gətirilməsi, azərbaycanlılıq ideologiyasının milli birliyin en apıcı amili-nə çevrilmesi Heydər Əliyevin xalqımıza verdiyi minlərlə töhfələrindən biridir.

Azərbaycan ziyalısını son əsrlərdə ciddi düşündürən milli dirçəliş problemləri bütöv şəkil-də Heydər Əliyevin fəaliyyəti sayesinde strateji dövlət siyasetinə, əməli siyasi müstəviyə keçmiş və nəticədə azərbaycanlılıq məfkurəsi şüurlara ha-kim kəsilmişdir. Ulu öndər qür-rur hissə ilə deyirdi: "Mən həmi-şə fəxr etmişəm, indi de fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam..." Öz titanik fəaliyyəti ilə Azərbaycan tarixinin en şərəflə sehiplərini yazan, müstəqil Azərbaycanımızın memarı və qurucusu olan Heydər Əliyevin azərbaycanlı olmasından necə böyük qürur duydugu bir daha özünü təsdiqlədi.

Qüdrətli şəxsiyyətin siyasi variisi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin apardığı məntiqi- li siyaset ölkəmizi bütün sahə-lərdə tərəqqiya aparr. Yüksək təfəkkür, zəngin dövlətçilik və idarəciliq təcrübəsi qazanmış, müsəris düşüncəli, praqmatik lə-der İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan inamlı irəliyir. Zəngin dövlətçilik məktəbindən dərs alan, dünya mıyasında təcrübəli diplomat kimi tanınan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin düşünləmiş siyaseti nəticəsində Azərbaycan dünyani bürüyen maliyyə böhərni za-mani da ən az zərər çəken ölkə olmuştur. Sevindirici haldır ki, ümummilli liderimizin siyasi xətti bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən qloballaşan dünyani tələbəne uyğun olaraq yeni məzmun və keyfiyyətdə uğurla davam etdirilir.

Möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyev varislik haqqını hərtərəflı qazanmışdır. Ona görə Azərbaycan cəmiyyəti sa-bahki güne işqli bir ümidi baxır və şübhə etmir ki, bu gün Heydər Əliyev ailəsi kimi möhtəsem bir nəslin varisi olan, siyasi və ideoloji varislik haqqı qazanan ölkə başçısı İlham Əliyev müstəqil dövlətçiliyimizin zəminində yaranmış bugünkü ənənələrimizi uğurla davam etdirəcəkdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev öz gündəlik fəaliyyəti ilə Heydər Əliyev siyasi kursunun və ənənələrinin davam etdirilməsinə yönəlmış məqsədyönlü bir siyasetin davamçısı olduğunu bütün dünyaya şübut etmiş oldu. Bu günləri ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursu Azərbaycanın problemlərini həll etməyə qadir olan güclü bir siyasi hakimiyət komandançasının əlinde olmasını aprelin 2-dən 5-nə qədər düşmənin texribat qruplarının qarşı-sının alınması zamanı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev canabalarının qətiyyətli hərəkət edərək düşmənə lazımi cavabın verilməsi üçün eks hücum, keçməsi haqqında əmr verməsində bir dəha özünü əyani göstərdi.

**Müdafiə Nazirliyi
Mənəvi-Psixoloji
Hazırlıq və İctimaiyyətə
Əlaqələr İdarəesi**

Faşizm üzərində qələbədən 71 il keçir

"Azərbaycan Böyük Vətən müharibəsi illərində"

Faşizm üzərində qələbənin 71-ci ildönmü münasibəti ilə Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində "Azərbaycan Böyük Vətən müharibəsində" mövzusunda tədbir keçirildi. Tədbiri giriş sözü ilə muzein rəisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizəqə Qənizadə açdı.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olmuş oğul və qızlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükulla yad olundu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Ehtiyatda olan polkovnik Əzizəqə Qənizadə çıxışında bəşəriyyət tarixində ən dəhşətli müharibə olan ikinci Dünya müharibəsinə dənizşəraqlı bildirdi ki, Hitlerlər işgal planına görə, SSRİ üzerinde tam qələbedən sonra türk xalqları yaşayıncaq ərazilərdən ibarət "Böyük Türküstən" dövləti yaradılmış idi. "Bu dövlətin ərazisini Şimali və Cənubi Azərbaycan, Başqırdıstan, Tatarıstan, Krim, Şimali Qafqaz, Qərbi Çin və Əfqanıstanın daxil olması nəzərdə tutulurdu. Hitler Bakını faşist Almaniyasını yanacaqla təmin edən mərkəzə çevirmek niyyətində idi."

- Bakı neftçiləri böyük

əzmkarlıq göstərildilər, - deye natiq vurğuladı ki, 1941-ci ildə neftçilərimizin gərgin səyləri nəticəsində Azərbaycanın tarixində rekord həcməd - 23.5 milyon ton neft hasil olundu ki, bu da ittifaqda çıxarılan neftin 71.4 faizini təşkil edirdi. "Bakı nefti Qızıl Ordunun en etibarlı dayağı idi. Olkədə istehsal edilən neftin 70-75 faizini, aviasiya benzini istehsalının 85-90 faizini verirdi. Ümumiyyətlə, müharibə illərində Bakı neftçiləri 75 milyon ton neft, 22 milyon ton benzin, 22 milyon ton sürtgül yağıları, 6.5 milyard kubmetr qaz istehsal etmişlər. Görkəmləi Sovet sərkərdələri G.G.Jukov, R.Y.Malinovski, F.I.Tobuxin və başqaları Bakının Böyük Vətən müharibəsində mühüm rolunu dənədən qeyd etmişlər. Marshal G.G.Jukova görə, Bakı neftçiləri cəbhəyə Vətəni-

mizin müdafiəsi üçün nə qədər lazımdır, o qədər yanacaq vermişdilər."

Meruzəçi daha sonra Böyük Vətən müharibəsi illərində Azərbaycanda yaradılan 77-ci, 223-cü, 402-ci və 416-ci diviziyyaların şərəflə düşyüş yolundan danışdı. "Bu diviziyyaların başqa 227-ci və 271-ci diviziyyalar da komplektəşdirildi ki, onların da şəxsi həyatının 30 faizdən 70 faizə qədəri azərbaycanlı idi."

Tarixi qələbənin qazanılmasında Azərbaycan xalqının canlı qüvvə səridan köməyini qeyd edən məruzəçiye görə, 1941-1945-ci illərdə cəbhəyə Azərbaycandan 600 mindən çox düşyüşçü göndərilib. "Onlardan 300 minə qədəri qəhrəmanlıqla düşyüş cəbhələrində həlak olub. Müharibədə göstərdikləri igidliklərinə və şücaətlərinə görə 130 nəfər

həmyerlimiz Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adı almış, 30 nəfər isə Şöhrət ordeninin hər üç dərəcəsi ilə təltif olunmuşdu. Döyüşlərdə iştirak edən həmyerlərimizin 200 min nəfərdən çoxu orden və medallarla təltif edilmişdi."

"İkinci Dünya müharibəsi və Azərbaycan" adlı qismetralı film iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılandı.

Muzeyin əməkdaşlarından Sevər Həsənova və Şəlalə Hüseynova mövzu ətrafında çıxış etdilər. İtaliya partizan hərəkatının iştirakçıları Məsi Elyazov, Xançoban Cəfərov, 416-ci Taqanroq diviziyyasının veterani Məhəmməd Hüseynov və başqaları tədbirdə çıxış edərək düşyüş xatirələrini bölüşdülər.

**Mayor Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Qələbə namine

Ikinci Dünya müharibəsi bəşər tarixində ən dəhşətli müharibələrdən biri olub. Bu müharibədə bir çox xalqlar kimi Azərbaycan xalqı da alman faşizmə qarşı mübarizəyə qalxıb. Azərbaycanın qəhrəman övladları faşistlərə qarşı düşyüsərək fədakarlıqlar göstəriblər.

Müharibə dövründə Azərbaycan xalqı həm ön cəbhədə vuruşub, həm de qələbə namine arxa cəbhədə gec-gündüz yorulmadan çalışıb.

Respublikamız öz nefti ilə, demək olar ki, bütün ittifaqı təmin edirdi. Məhz bu neftə görə də Hitlerlər ilk planı Qafqazı əle keçirmək idil. Neftçilərimiz qələbə namine var qüvvələrini səfərbər edərək cəbhəni neftlə təmin edirdilər.

Bu il faşizm üzərində qələbənin 71 illiyidir. Her il olduğu kimi, bu il de vəteranlarımız qələbənin ildönmünü təntənə ilə bayram edirlər. Bu qələbənin əldə edilməsində onlar faşizmə qarşı əsl mübarizə aparıblar.

On cəbhədə faşistlərə qarşı düşyənlər arasında müxtəlif peşə sahibləri var idi. Onlar əyinlərinə hərbi forma geyinərək Vətənin müdafiəsinə qaxmışdır. Bu insanlar kimliyindən asılı olmayaraq keçmiş itti-

faqın tərkibində igidliklə vuruşublar. Elə bir cəbhə olmayıb ki, bizim həmyerlərimiz orada düşyüsəməsindən. Yeri gəlmışkən, onlardan bir neçəsinin adını çəkmək istəyirəm ki, qoy gelecek nəsillər bu insanları tanısınlar.

Sərəfli düşyüş yolu keçmiş ehtiyatda olan polkovnik Mehdi Abdulla oğlu Mahmudov Böyük Vətən müharibəsi dövründə artilleriya batareyasının komandiri olub. Mozdok, Stavropol, Melitopol, Odessa, Kişinyov şəhərləri uğrunda düşyüsərədə iştirak edib. Müxtəlif diviziyyaların tərkibində düşmənin çoxlu sayda düşyüş texnikasını və canlı qüvvəsini məhv edib. Berlin şəhərinin alınmasında göstərdiyi igidliyi görə Lenin ordeni ilə təltif olunub və müxtəlif mükafatlara layiq görülüb.

Tibb xidməti baş leytenantı Dürre Əliabbas qızı Məmmədova 1923-cü ildə Ağstafa rayonunda anadan olub. Məharibə başnanda könüllü məharibəyə yollanıb və öz hərbi xidmətini 99-cu atıcı diviziyanın tərkibində Qafqaz uğrunda düşyüsərədə başlaşdırıb. Xarkov istiqamətində

gedən düşyüsərədə ağır yaralanıb. Müalicə alıqdən sonra Krasnodara - minatənələr məktəbinə göndərilir. Buranı müvəffeqiyətə başa vuran Piriyev Leningrad cəbhəsinə göndərilir. Sonra Pribaltika və Şərqi Avropanın azad edilməsi uğrunda düşyüsərədə iştirak edir. Cəsür artilleriyacının əməyi yüksək mükafatlara layiq görülüb.

Böyük Vətən müharibəsi iştirakçısı A.Qritçenko həmyerlərimizin düşyüş xidmətləri barede bir sıra kitablar yazıb. Onların düşyüş və həyat yollarını öz kitablarında eks etdirib ki, gələcək nəsillər də belə oğullardan nümunə götürürsünlər.

Faşistlərə qaşı mübarizədə Azərbaycanda doğulub boy-aşa çatan digər millətlərin nümayəndələri də iştirak ediblər. Onlardan Aleksandr Nocov, Mihail Xarlamov, Semyon Levin və başqalarının adalarını da çəkmək istərdik.

Biz fəxr edirik ki, Azərbaycanın belə qəhrəman oğulları olub.

**Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyə təyyarəsi Kosovoda enərkən qəzaya düşüb

Türk Hava Yollarına məxsus sənişin təyyarəsi Kosovonun Pristine şəhərindəki Adem Jashari Hava Limanında enərkən hərəkət zolağından çıxbı.

Anadolu Agentliyinin məlumatına görə, qəzaya uğrayan təyyarənin göyərtəsində yüzdən artıq sənişin olub. Heyət üzvləri və sənişinlər arasında zərər çəkən olmayıb. Hava limanının bir neçə saat ərzində bağlılığı bildirilir.

Ermənistanda korrupsiya sistemi hal alıb

Ermənistanda korrupsiya çox geniş yayılmış sistemli hal alıb. Bunu "Transparency International" və digər hüquq müdafiə təşkilatları öz hesabatlarında qeyd ediblər.

"Transparency International" təşkilatının icraçı direktoru Varujan Oktanyan bildirib ki, 2003-2012-ci illərdə Ermənistanda korrupsiya cədvəl üzrə 0-dan 10 dərəcəyə qədər qalxaraq korrupsiya indeksi ilə 3 balla qiymətləndirilirdi. Amma 2012-ci iləndə başlayaraq bu ölkədə korrupsiya da-ha genişlənərək cədvəl üzrə 0-dan 100-ə qalxıb. Bununla da Ermənistən korrupsiya cədvəlindəki indeksi 35-ə qalxıb. Bu da Ermənistanda korrupsiyanın sistemi xarakter alındığını bir daha sübut edir.

Iordan çayının Qərb sahilində neft yatağı aşkar edilib

İsrailin "Hatrurim" təbii qaz və neft axtarış şirkəti Iordan çayının Qərb sahilində, Ölü dəniz yaxılığında 7-11 milyon barrel ehtiyatı olan neft yatağı aşkar edib.

Bu barədə "Hatrurim" şirkəti məlumat yayıb. Kəşf edilən neft yatağından 1.2 milyard şekel (318 milyon dollar) gelir elədə edilə bilinəcəyi deyilib.

Qeyd edək ki, İsrailin enerji şirkəti "Delek Group" 1995-ci ildə həmin bölgədə neft axtarışına başlamış, lakin o vaxt xam neftin qiymətindəki ucuzlaşma və Aralıq denizində kəşf edilən təbii qazla əlaqədar bölgədəki işlərini dayandırmışdı.

Son 50 ildə ilk dəfə ABŞ-dan Kubaya səyahət gəmisi yola düşüb

Amerikanın səyahət gəmisi təxminən 50 ildən bəri ilk dəfə olaraq Florida ştatının Mayami şəhərində Kubaya yola düşüb. "Carnival Corporation" kompaniyasına məxsus gəmi mayın 1-dən etibarən bir həftə ərzində Azadlıq adasının müxtəlif limanlarına səyahət edəcək.

Kompaniyanın Baş direktoru Arnold Donald Mayami şəhərində keçirilən mətbuat konfransında belə reysin iki həftədən bir təşkil olunacağı bildirib.

Katırladaq ki, "Carnival Corporation" kompaniyası Mayamidən Kubaya ilk dəfə layər göndərmək barədə qərarını martın 22-də elan edib. Şirkət 2015-ci ildə ABŞ Maliyyə Nazirliyindən bu barədə müvafiq icazə alıb. Səyahət 704 sənişin daşıya bilən "Adonia" gəmisi tərəfindən həyata keçiriləcək. Biletlərin qiyməti 2 min dollarдан 7.5 min dollara qədərdir.

Hidrogen yanacağı ilə işləyən ilk hibrid tramvay istehsal edilib

Cində hidrogen yanacağı ilə işləyən dünyadan ilk müasir kommersiya hibrid tramvayı istehsal olunub.

Yeni tramvay ətraf mühiti çirkəndirmir, səs-kübü azdır, bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə edir, eləcə də yüksək effektivliyə və digər müasir üstünlüklerə malikdir.

Tramvayda maksimum enerjütümlü batareyadan istifadə edilir. Bundan başqa, nəqliyyat vasitəsinin döşəmə hissəsi bütünlükə aşağıda yerləşdirilib ki, bu da sənişinlərin rahatlığını təmin edir. Asanlıqla idarə olunan tramvayın salonunda yerlərin sayı müştərilərin sıfırına görə dəyişə bilər.

**AZERTAC-in
materialları əsasında**

Redaksiyamızın qonağı

Həyat mübariz insanlarındır

Gülüstan xanım söhbətimizə ordumuzun aprel zəfərindən qurur duydugunu dileyərək başladı. Qeyd etdi ki, 22 ildən sonra cəbhədən gələn xəbərlər xalqımızda çox böyük ruh yüksəkliyi yaratdı. "Baxmayaraq ki, biz həmin günlərdə şəhidlər də verdik, lakin, insanların üzündə illərdən bəri sezilməyən bir sevinc, məğrurluq var idi... Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva tərəfindən qəhrəmanlıqla şəhid olan hərbçilərin ruhuna Heydər Məscidində təşkil olunan ehsan mərasimində dəvət olunmuşdum. Mehriban xanım mərasimdə çıxış edərək torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olan hərbçilərin ailə üzvlərinə, yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verdi, yaralıların tezliklə sağalmasını arzuladı. Daha sonra şəhid ailələrini bir-bir dinləyərək onların dərdlərinə şərık oldu".

Gülüstan xanımın sözlerine görə, həmin mərasimdə bir anlıq ömrü-gün yoldaşını, onun şəhid olduğu 1991-ci ili xatırlayıb.

- O zaman bize, şəhid ailələrinə dövlət tərəfindən bu qədər hörmət, diqqət yox idi, - deyir sənətçi. - Cəmiyyətin vətənpərvər rühdə yetişmişində bu amilin də rolü böyükdür. Azərbaycan hamımızındır. Prezidentimiz, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən ordu quruculuğu siyasetində milli dəyərlərimizin qorunmasına, vətənpərvərlik təriyəsinə geniş yer verilir. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun davamlı olaraq ön xətdə olması, ən əziz bayramları səngərdə əsgərlərlə birlikdə keçirməsi, cəmiyyətimizə vətənpərvərlik nümunəsidir. Bu gün Vətənimiz üçün hər cür fədakarlığa hazır olan, hətta canından keçən oğullar var. Vətən uğrunda hər kəs əlindən gələni etməlidir. Heydər Əliyev sarayında keçirilməsi nəzərdə tutulan konsertimi tərəddüb etməden təxir saldım, həmin günə kimi şəhidlərimizin yas mərasimi bitmirdi. Çünkü, Qarabağ savaşında mən də əzizlərimi itirmişəm. Həm şəhid bacısı, həm də şəhid yoldaşıyam.

Gülüstan xanım üstündən illər keçməsəmə baxmayaraq keçirdiyi ağırili-acılı hissələri bu gün də dileyətirməkde çətinlik çəkir. Şəhid ailəsi olaraq bütün belə ailələrin dərdini özüñkü bilən xanım müğənni Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin erməni işğalçılarına verdiyi tutarlı cavabdan, qazanılan zəfərin sevincindən ağızdolusu danışdı.

Bir ömrə yetəcək sevgi

Sevgi əbədi bir neqmədir. Həç bir zaman susmayan, kohnəlməyən nəğmə. Bu nəğməni sadəcə könüllər duyur.

Onunla söhbət etməyi çoxdan arzulayırdım. Səhnə yarasığı ilə seçilən bu sənətçi xanımın ifalarını həmişə dərin maraqla dinləmişəm. Sənət yoldaşlarından təvazökarlığı, sadəliyi ilə seçilən Gülüstan xanımla məni görüşə ruhlandıran bir səbəb də vətənpərvərliyi, bir şəhid ailəsi olaraq Vətənə, eləbəya bağlılığıdır.

Beləliklə, redaksiyamızın qonağı əməkdar artist, Akademik Opera və Balet Teatrının solisti, Milli Konservatoriyanın və İncəsənət Gimnaziyasının müəllimi səhnəmizin Leylisi, istedadlı xanəndə Gülüstan Əliyevadır.

Əsrlərdir ki, bu nəğmə eyni olaraq qalır. Nə yeni bir not əlavə olunur, nə də bir kəlmə.

Gülüstan xanım da bütün həyatına yetəcək eleyib sevgi yayışib ki, üstündən 25 il keçməsinə baxmayaraq, bu gün də o günləri xatırlayanda gözleri gülür.

Tələbəlik illərində tanış olmuşdu Zahid. Onun emisi qızı ilə birgə kirayəde qalıb. Zahid qızın qardaşı ilə tez-tez onlara baş çəkərdi. Bu görüşlərdən birində tanış olurlar. Bir-birlərini bəyənib, sevirlər. Gülüstan xanım deyir ki, Zahid yarasıqlı, sarışın oğlan idi. Goy gözələri, uzun kırıplıkları vardı. Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsində oxuyardı.

Zahidin çox savadlı, təbiiyeli, mədəni olması onu Gülüstanın gözlerində daha da yüksəklərə qaldırmışdı. Bu tənisiqdən bir müddət sonra Zabitlər parkında Zahid ona ilk sevgi etirafını etmişdi...

Deyərdim ki, bütün qəhrəmanlıqların təməlində vətənpərvərlik dayanır. Zahid də bu gün onu tanıyanlar tərəfindən əsl vətənpərvər bir insan kimi xatırlanır. Universiteti bitirərək artıq Vətənimizin başının üzərini qara buludlar almışdı. Cox savadlı olduğu üçün onu Bakıda saxlamaq istəsələr də, bununla razılaşmayaraq təyinatını doğma rayonlarına almışdı. Doğulduğu yurdun ağır zamanında yaxasını kənarə çəkib rahat yaşamaq onun xarakterinə yad idı. Cəbrayıllı rayonunda cinayət axtarış şöbəsinin rəisi vəzifəsində işləyir. Az bir zamanda tanınaraq, adan qazanır.

Ürəkləri bir döyünen gəncələr ailə həyatı quraraq Cəbrayılda yaşayırlar. Bu xoş günlərin ömrü isə çox qısa olur. Cəmi 11 ay, yəni 317 gün...

Ömür-gün yoldaşı ilə keçirdiyi son günü isə heç bir zaman unutmayacağını söyləyir müğənni xanım. "O gecə çox pis bir yuxu görmüşdüm. Şə-

hər ayılarda da yuxunun təsirindən uzaqlaşa bilmirdim. Yuxumu Zahidə dansında dedi ki, bütün günü mühərbiə haqqında düşünsərən, ondanırdı. İşə getmək üçün həyətə düşdü. Eviniz ikinci mərtəbədə idi. Bir de eşitdim ki, həyətdən məni çağırır. Evgana çıxdım. Dedi ki, oğlumu gətir, bir də görüm. Rüfatın qırkı yenice çıxmışdı. Getirdim gördü. Və cəmi bir neçə saatdan sonra..."

Müsahibim söhbətə başlayandan özünü toxraq tutub hissələrini bürüze verməməyə çalışsa da, bər yerde özünü ovundura bilmir, göz yaşlarını boğular. Adətən deyirler ki, vaxt keçdikcə bütün ağrı-acılar, dərdlər azalır, yaralar qayaşlaşdır. Amma mən bu fikirlə heç zaman razılaşmamışam. Çünkü illər keçdikcə, o insanın yoxluğu dəhə dərinləşir, sən onu unuda bilmirsən. Və insan beləcə sevgisi, dərdi ilə baş-başa qalır.

Həyatımızda bize əziz olan elələri var ki, onları heç kim əvəz edə bilməz. Zahid də məhz belə insanlardan olub. Gülüstan xanımın söhbətindəki bu sözələr isə bunu bir daha təsdiqləyir. "25 il önce mən həyət yoldaşımı ola bilsin ki, yarasıqlı, savadlı, mərd bir oğlan kimi tanıdım. Amma illər keçdikcə, bəs sevgi dəyişib - bu gün onu artıq bir vətənpərvər kimi, cəmiyyətimiz üçün dəyərli bir insan kimi sevirəm"...

Ölümü, itkini hərə bir cür yaşıyır, hərə bir cür qəbul edir. Gülüstan xanım isə hələ də sevdiyi iki insanın həyatda yoxluğu ilə barışa bilmir. And içəndə həyət yoldaşının, qardaşının canına and içir.

Həyat qurbanlarını özü seçir

Ailə məqəddəs, toxunulmaz bir dünyadır. Onun üçün ailə hər bir şeydən öndə gəlir. Hər bir qadın üçün ilk növbədə ai-

sıdır. Dahi Çin mütəfəkkiri Konfutsi deyirdi ki, bir millətin xarakterini bilmək istəyirsinizsə, o millətin musiqisini dinləyin. Muğam da bizim milli sərvətimizdir. Gülüstan xanım söhbətimizdə bir vaxtlar muğam sənətinin unudulmaq qorxusundan yanğı ilə danışdı. Bildirdi ki, muğamın Azərbaycanın milli sərvəti kimi yenidən şöhrət qazanmasında Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın böyük zəhməti danılmazdır. "Bu gün Azərbaycan muğamı bəşəriyyətin mədəni irsinin şah əsərləri siyahısına salınıb, çox sevindiricidir. Bu, bizim mədəni irsimizə dünya miqyasında göstərilən diqqətin göstəricisidir."

Mənə də ele gəlir ki, bu gün muğam kainatın musiqisidir, çünkü yer kürəsinin bütün güləşlərinə yayılıb. Onu dinləyən hər kəs elə bil bir sehrin cəzibəsinə düşüb mənənə saflaşır.

Səhnəmizin Leylisi

Füzuli yaradıcılığının zirvəsi olan "Leyli və Məcnun" poeması Azərbaycan, eləcə də Şərq və dünya poeziyasının nadir incilərindəndir. Qoca Şərqi ilk operası sayılan bu məhəbbət dastanı bütün dövrlərdə səhnəmizin şah əsəri olub və olacaqdır.

1996-ci ildə müsabiqə yolu ilə Akademik Opera və Balet Teatrına qəbul olunan Gülüstan xanım o vaxtdan teatrda çalışır. Bu güne kimi səhnədə 100 dəfədən çox Leyli rolu ifa etmiş xanım müğənni bildirir ki, hər dəfə bu rolu tam fərqlərə baxmaq istəyir. "Mizanlar, sözlər eyni qalmışına baxmayaraq, hər dəfə tam ayırı bir sevgili kimi oynamışam. Vaxt, zaman keçdikcə insanın eyni mövzuya baxışı da dəyişir. Leylinin sevgisinə də başqa cür münasibət bəsləyir-sən..."

Leyli kədərini qəlbən yaşayın, ruhen duyan və onu məharətə tamaşaçılara çatdırın Gülüstan xanımın timsalında bu obraz daim xoşagələn, qəbul ediləndir. O, bu məhəbbət dastanında yaşanan hissələri tamaşaçılara elə tərzdə çatdırır ki, sanki ilk dəfədir dinləyir-sən. Gülüstan xanım Leylinin daxili həyəcanlarını sanki özünükünləşdirir, öz duyğuları kimə çatdırıbilir.

Deyirər ki, Uca Yaradan adama bütün istəklərini, arzularını nəsib etmir. Ümumiyyətə, həyət mübarizədir. Məhz elə həyət mübarizəsinin qalibi olmaq Gülüstan Əliyevanı xalqın sevimlisinə çevirib.

**Leytenant
Güney TAGİYEVA,
"Azərbaycan Ordusu"**